

Johann Sleker Johannes Clüver

Quaestiones Illustres Sex Cum Corollariis : Loco Disputationis Anniversariae

Rostochii: Pedanus, 1613

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn729136116>

Druck Freier Zugang

F. Leker.
R. U. phil. 1613.

4.

D. O. M. A.

QUÆSTIONES
ILLUSTRES SEX
CUM COROLLARIIS

LOCO DISPUTATIONIS ANNIVERSARIÆ

In Inclyta Academia Rostochina

P R Æ S I D E

M. JOANNE SLEKERO

Ph. P. P.

publicè proponit

JOANNES CLUVERUS
Crempenfis Hofsfatus.

*In Auditorio Magno ad d. 24. Martij,
horis à sexta matutinis.*

ROSTOCHII

Typis Joachimi Pedani, Typ. Acad.

ANNO M. DC. XIII.

Viris Reverendis, Clarissimis & Doctissimis

Dn. MATTHIÆ CLODIO, Itzehöensis
omniumq; pinguioris Stormariæ Ecclesiarum
Ephoro vigilantissimo,

Dn. GUILIELMO ALARDO, Poët. L. Cæs.
Eccl. Crempensis Pastori dignis.

Dn. PAULO EUANDRO, Scholæ ibidem
Rectori summe industrio,

Juveni item eximio & insigniter Docto,

Dn. M. FRANCISCO VORSTIO, Reverendi &
Præstantissimi Dn. JOANNIS VORSTII Past.
Borsli. optimo filio, S.

Cum qualiscunq; mei in Philosophiâ, quam juxta cum sacro Theologia studio
alacriter hactenus amplector, profectus specimen aliquod edere, nec lascivo
disputandi pruritu, sed meipsum experiendi gratia, examini publico me
committere pararem, Vos mihi, accurate, quibus labores hosce meos in-
scriberem, disquisito, Visi estis dignissimi. Tibi enim Præpositæ Venerandæ, qui secundis-
simo scientiæ tuæ favore superiori me anno prosequeris, quæ, nisi Academiam
deserere R. & CL. Doct. FILH. LUBINI insignis in procurando stipendio ve-
nisset benevolentia, paratum à te vite subsidium ostendebas, pro summo beneficio ne
exiguâ quidem respondere gratitudine, putidum arbitrabar. Vobis autem, CL. &
doctis. Dn. ALARDE & Dn. EUANDER, quos informatores pueritia,
promotores adolescentia, amicissimos juvenis mea juvenit ac hodieq; invenit, quibus
ipsa studiorum primordia (à parentibus oim mechanicae arti destinatus) debeo, &
quorum commendatione Excel. Dn. J. HUSFVEDELIi favorem Hamburgi
sum consecutus, parem meritis gratiam ne vitâ quidem ipsâ persolvero. At tibi,
Præstantis. Dn. M. FRANCISCE VORSTI, de quo patrius splendor omnia sperare
preclara jubet, Virtutis autem propria solidaq; Exuditionis fulgidum lumen tantam
amoris flammam meo in pectore accendit, ut majori Pyladen & Oresten arsisse, jura-
mento negare ausim, Theses hæcæ nec non dicassim, nisi tuum uti animum, ita na-
men à meo uspiram separari, nefas judicassim. Accipite igitur Mecenates, Præceptores,
amici, accipite inquam, quod docto, meq; vestro studio, benevolentia, & amore pro-
sequi, nunquam desinam. Valeat.

R. R. & P. P.

V. V.

deditissimus

JOANNES CLUVERUS

autor & R.

THESIS I.

Sertam negatamq; Proprij Communicationem, & quæ
aliæ TheologoPhilosophos exercent quæstiones, in judi-
cium disquisitionis hujus vocare animus est, sed breviter, &
aliorum vestigijs insistendo potius, quam ut novitiæ curio-
sitati velificemur.

2. Hic ut commodissimâ procedamus Methodo,
quid nomine i. proprij intelligendum veniat, pramittimus,
Attributum nimirum, quod vel uni speciei secundum omnes necessitatis gradus,
sine ullâ loci aut temporis exceptione competit, vel quod in primo gradu deficit,
vel deniq; , quod respectu alterius, cui non eo modo inest, proprium appella-
tur, nec reciprocum cum subiecto nexum obtinet. Subiectum nobis generali-
ter est, omne illud, de quo aliquid, sive sit ἑσῶδες sive ἰσῶδες, denomi-
nativè prædicari potest.

3. 2. Quid voce communicationis; quam non, uti fraudulentè Keckerman.
Gym. Log. l. 2. c. 7. pro possessione unius ejusdemq; spec. (numero haud dubiè
voluit) accidentis, inhaerentis in diversis subiectis, accipimus,

4. Sed reliquis communicationis generibus pro re natâ valere jussis (vide
J. Mart. l. de Comm. proprij. l. Schroder, de eodem, Meissn. Sob. Phil. p. 72. &c.)
illam quæ κτ̄ σαυδύασιν ἢ κτ̄ ἐνωσιν dicitur, assumimus, quâ propter
unionem id, quod unius est proprium, sine sui vel multiplicatione, vel transfusio-
ne, subiecto alteri realiter diverso ad communem possessionem, usurpationem,
& denominationem reapse confertur.

5. Status igitur controversiæ est; An in speciebus sive naturis disparatis, *Q. 1. An*
tum vero invicem arctè conjunctis, & ita adfectis, ut eorum una agere, altera *propria*
pati possit, ita sit comparatum, ut altera suum proprium alteri communicet? *communi-*
Nos affirmamus. *cabilia?*

6. Patrocinate ipsa Natura, quæ asserendæ communicationis illius tria
comprimis in signa exempla suggerit, Materiæ putâ & formæ, Corporis & ani-
mæ, Ferri & Ignis.

7. Forma actum substantialem sibi proprium Materiæ in potentia exi-
stenti (quantumvis insciente Keckermanno) largitur; Quod nisi concesseris fieri;
1. Ex materia & forma unum per se ὑφιστάμενον non coalescet, 2. Nec for-
ma materiam permeando totam informabit, nec 3. de eâ prædicari poterit. Dici
enim requirit inesse.

8. Quod autem non σαυδύμως, sed παρῶνύμως materia de forma
& vicissim forma de Materia enunciatur, id ex ingenio disparatorum est. Nam
quæ

Λ

quæ univocè prædicantur, illorum unum semper est de alterius essentia, licet non contrà.

9. Existentiã autem Formæ non est de essentia materiæ, nec ulla propria subiecto alteri communicata essentialiter illi in hærent, sed κατ' ἄλλο, ob ar-
tissimam sc. subiecti, cui πρώτως & per se competunt, cū altero connexionem.

10. Quo notato perit ratiuncula Timplerø cum alijs perusitata, ἀντιφα-
σις ἐν θεωρητικῷ Philosophis detestandam admitti, si proprium dicatur
commune, cum nemo nostrum non advertat, proprium licet communicatum,
non fieri accidens commune, quod tam huic quàm alij conveniat; sed proprium
unius speciei essentiam individuo, sectari contubernio, alterius verò tantum per
accidens.

11. Timplerus l. 3. Metaph. c. 3. q. 13. argumentum quod sibi ipse objicit
(Hominem per animam dici immortalem, per materiam quantum) nimisquam
eruditè dissolvit, dum ait, hominem non dici quantum propter materiam, sed
quia sit substantia corporea; Nec hominem verius appellari immortalem quam
invisibilem. ô responsionem subtilem!

12. Quæ Materiæ & formæ, par animæ & corporis ratio est.

13. Videmus in homine Animam vegetantem, sensitivam & rationalem,
sive tu unam velis tribus hisce præditam facultatibus; sive tres species distinctas,
mihi in præsens perindè fuerit.

14. Illud tantummodò largiaris, tres potentias animæ proprias, corpori
unito communicari. Vivere corpus tuum non negabis, arbitror, nisi te vivum
eadaver appellari discupas; Nec vitam animæ propriam diffiteberis, cum eà re-
cedente corpus relinquatur mortuum.

15. Arguantur hic adversarij, duplicem ab animâ facultatem vitalem flue-
re, unam animæ, alteram corporis. (*numero & specie diversam, prob DEUM!*)
falsò comminifcentes.

16. Keckermannus pro suo acumine effectivè prout sol calorem, ita ani-
mam vitam producere perspexit.

17. Sed & hæc inania esse, & parum thesi nostræ incommodare, contra-
riarum rationum evincit vanitas. Imò quæcunq; sit vita corporis ab animâ
emanare necesse est, & Entia præter necessitatem multiplicare, immoderatæ sa-
pientia est.

18. Cæterum corpus sentire qui dubitat, seipsùm adeat; ac si persuaderi
aliter non poterit, caput aliquis amputato, quod animæ unitum vidisse, audisse,
odoratum esse, recisum vero omnibus ijs spoliatum contestabitur.

19. De Intellectione sic concludo; Cui anima communicata est, illi etiam
omnes ejus facultates. At corpori communicata est Anima (aliàs quomodo fo-
ret animatum?) E. & Intellectio. Vid. Scal. Ex. 107. f. 87.

Distin-

20. Distinguendum tamen hic inter communicationem immediatam illorum Idiomatum, quæ sese per Subjectum, cui communicantur, exerunt, & operantur; & Mediatam eorum, quæ intervenientibus illis *ενεργητικῶς* proprijs & communicantur & enunciantur, ut Spiritualis Intellectio in Corpore, æterna & infinita majestas in Christo homine.

21. De Ferro audi Aristotelem 2. de part. c. 2. *τῶν λεγομένων θερμῶν πῆ μὴ ἀλλοτριῶν ἔχει θερμότητά, καὶ ἡ οὐκείων.* Et mox; *ὁ μὴ γὰρ ὡστε τυγχάνει ἂν τὸ ὑπεκείμενον εἰ θερμὸν, πῶς ἀλλοτρίον ἢ θερμὸν, οἷον εἰ τις θεῖτο ὄνομα ὑδάτι ἢ σιδήρῳ.* Cætera hostium molimentia disputationi ipsa subruat.

22. Et quoniam semel alea cum Timpl. jacta est, in decretum illius l. 2. Metaph. c. 5. q. 5. inquiramus accuratius. Localitatem, inquit, esse idioma essentialia omnis creatura, ideoq; à nulla abesse posse, quia nulla creatura sive invisibilis sive visibilis & corporea dari possit, quæ non sit in loco.

Q. 2. An
omnis
Creatura
sit in loco?

23. Cui calculum suum & illi subjiciunt, qui Servatorem nostrum cælo, ab ipsis Constructo, Empyreo sc. includuat.

24. En autem tibi Timplerz alium eundem numero Timpl. adversantem, sicut apud Plaut. *Sofiam Sofie!* C. 5. initio Localitatem definit qualitatem per quam. *Eus creatum non tantum aptum sit locari; sed etiam actu semper & necessario in loco alioquo existat.* Q. 5. *directè dicis Extrinsicam Circumscriptionem factam à terminis alterius corporis separari & abesse posse à substantiâ corporeâ, falsa manent essentialiâ illius, ut pateat in cælo supremo. Locum autem nimis latè & nove definit Receptaculum locati. At receptaculum est accidens, quia relatio. E. necesse est in habere alicui substantiæ. At illa alicubi non est. Vide ut conuities.*

25. *Mag. l. 1. Phys. c. 3. cum benè locum superficiem corporis ambientis ex Aristotele 4. Phys. t. 41. descriperit, nescio quo mentis calamitè lapsu affectionem externam corporis naturalis fingat & accidens inseparabile, ac cælum etiam ultimum seu primum Mobile l. 2. Phys. c. 2. ratione partium tantum in loco esse fateatur. Arist. l. 1. de Cæl. t. 100.*

26. Nos (esse in loco) omnibus corporibus naturalibus simpliciter necessarium esse negamus, cum nec intrinsicum ejus principium adæquatum in ipsis habitum sit, sed ex ordine Unive. si, prout à natura dispositum & coordinatum est, dependeat.

27. Si enim Deus ante omnes Creaturas reliquas hominem condidisset, vel jam temporis aliquem in superficie decimi orbis collocaret, in loco quidem haud foret, nec minus Corpus naturale retineret.

28. Meritò igitur CL. quidem Philosophus sententiam quam cum vulgo secutus ante fuerat, postea mutavit. *θευτεροι γὰρ τῶν φεσντιδεις σφώτερα.*

29. Quid tum vero an per nos jam Locus è censu affectionum naturalium

A 2

lium

lium venit eliminandus? Ita quidem volumus, & velle jubet veritas. Quis enim continentis corporis superficiem mei affectionem dixerit?

30. Si vero affectionem cupis, non Locum, sed Locabilitatem dicitis, ut Dn. Praeses in suis praefectionibus sapienter monuit. Quam vocem non invitus leget, qui rem intelligit, & legit libens Lentalitatem. Quod enim patitur per jocum dici, malit hic serio, nisi delicate sapit. Scal. ex Ex. 5. l. 7.

31. Locabilitatem, inquam, quâ idoneum seipsum proprio nutu reddit corpus quodlibet, ut in loco esse & conservari possit.

32. Eidem planè vitio affine est illud, quod nonnulli exinde, quod Christus in aena sacra actu non videatur, praesentem esse abnegant, cum videri posse, non autem actu conspici corporis colorati proprium sit.

33. Imò perinde est, ac si omnes homines Gelafinos quosdam facias, qui perpetuo risu non tam delectentur quam crucientur, aut equos semper hinnientes, quibus tamen potentia ridendi hinnendiq; tantum assiduum competit. Actus vero ab objecto ridiculo & suavi (quale erat equo Darij Histaspis equisonis arte, apud Herod. l. 3.) adveniat; quin illo etiam praesenti à superiori potentia sapius impediatur.

34. Videant igitur sapientissimi illi (pace Veritatis dixerim) Viri, ne intelligendo faciant, ut nihil intelligant, ac dum plerosq; Fidei etiam articulos rationis suae decempeâ metiri haud verentur, illa, quæ ante pedes posita sunt, (quod Astrologo contigisse, memorat Aescopus) minus animadvertant.

*Q. 3. An
Sentur In-
telligentia
eclesiâ or-
binum mo-
aricas?*

35. Sed transferamus ad alia, in quibus bonam mentem exerceri, volupe. Intelligentias Universo asseramus. Quis illarum notitiam (ita obloquantur non nulli) Philosopho genuit? quis eas vel esse, vel ab omni materiae concrectione immunes esse persuasit? Aut quæ deniq; necessitas novas fingere substantias, ad quas nec sensus nec sufficiens ratio deducit.

36. Respondeo, mihi quidem, ut Apodicticè eas demonstrari quis possit, non liquere, ut probabiliter satis ad earum deveniri cognitionem possit, non esse obscurum.

37. Cum praesertim cæli motus per eas administrari, nec falso, nec incommodè sentiat Arist. 12. Met. c. 8. Perer. l. 7. c. 7. Conimb. in l. 2. de Cæl. c. 5. q. 5. Mercen. l. 1. dilucid. Cornel. Mart. in comm. Metaph. J. Mart. in Metaph.

38. Verum multis frivola videtur opinio, calo derogare perfectionem, quam cætera corpora sese movendi obtinent, omninoq; ejus nobilitatem vehementer imminutum iri, & formam informantem otiosam autumant, nisi intrâ motus istius nobilissimi principum effectivum collocemus.

39. Sed nec debite calo praesentiae hoc ipsò quicquam deædet, nec formæ informantis usus est nullus, cum illa ipsam cæli essentiam perficiat (ut navis forma navem) & plurimis alijs prerogativis nulli alijs corpori competentibus ornet, imò ad divitiam hunc motum recipiendum habile reddat.

Sicut

40. Sicut homo deterioris iccirco conditionis esse non censetur, quod non simul ac natus, perinde ut alia animalia, ambulare seq; ipsum tueri possit; quin potius non Invidia naturæ hinc accusanda, sed pronus favor & benignitas summopere commendanda, quæ talem nimirum finxerit, ut rationis capax, ejus dominio potentissimas quasq; belluas subjugare valeat.

41. Proinde frustra cæli forma non est, sed ad motum tanquam principium passivum concurrat, facitq; , ne cælum causam internam ad alium motum impellentem sibi vendicet; sicut ignis, qui per se ad motum sursum, vel lapis, qui ferri deorsum ordinatus est. Quod ipsum prohibet, ne violentus hic motus dici mereatur, qui tum demum est, quando extrinsecus imprimitur, eo quod patitur, non conferente vim, sed renitente. *Conimb. l. 1. de Cæl. c. 2. q. 3.*

42. Hisce tractatis aliud in Naturâ rerum sacrilegium occurrit, quo Philosophos non paucos sese polluerent juvat; qui ignem Elementarem ardentissimo affectu extinctum cupiunt.

43. Quem quia summa subtilitas oculis usurpare vetuit, nec ob altissimam, quam nactus est in regione Elementari sedem, alijs sensibus percipitur, centro terræ includere Pythagoræis, teste Aristotele 2. de Cælo. c. 13. t. 73. è mundo penitus relegare Cardano, Patricio l. 4. disc. l. 7. Casman. Uranograph. c. 5. q. 1. & alijs placuit.

44. Quicquid tamen illis placeat seu displiceat, nos haud facile adducimur, ut pulcherrimo & nobilissimo hoc, maximèq; actuoso Elemento, Universalitatem nudari patiamur.

45. Quocirca sic arguimus. 1. Corpori levissimo supremus in mundo Elementari locus competit. Quis ibit inficias, nisi qui levissimum illud esse nesciat, quod maximè sursum tendat? Ignis est corpus levissimum, cum videamus illum etiam crassum diaconicum aërem transcendere niti, & quo largius suppetat pabulum, eò elevari altius. *Non enim potest esse nusquam, quod locum querit: hic esse non vult, Erit igitur ibi quo tendit, ait Scalig. Ex. 9.*

46. 2. Calor summus debetur alicui simplici corpori primò. Non Cælo, quod virtute tantum, non formaliter est calidum, Non aëri, 1. quia mista plurima eò sunt calidiora, 2. nec humiditas cum fervore constat. Multò minus Terræ & aquæ, quæ frigore pollent. E. igni. Dato enim proprio, datur subjectum.

47. 3. Sublato igni quatuor primarum & secundarum qualitatum *συνγίαι* pereunt, nec mista aptè coherere poterunt. Erunt duo Elementa frigida, calidum unum; qualis proportio?

48. Ideoq; porro argumentamur, 4. Unicuiq; Elemento certam & propriam naturæ sedem, essentia illius congruam destinavit, v. g. Terræ centrum, aquæ terram, aëri proximum aquæ spacium. E. & igni. Arist. l. 4. de Cæl. t. 22.

49. 5. Vapores & fumi ad supremam aëris partem penetrantes vim illam sese attollendi forniuntur aut ex aëre, aut ex igne. Non ex aëre, in cujus infima

*Q. 4. An
detur Ignis
Elementaris
globe
Luna sub-
jectus?*

*Aristoteles
l. 4. de Cæl.
t. 6.*

regione aliàs subsistendum foret, cum illà impuriore haud dubiè sint & censerì debeant, ac plus illis terrenæ aquæq; molis, quam aëri, quem nos attrahimus, quoq; ambimur, inesse oculi testentur. E. ab igne hæc ascendendi efficacia. E. illi primò debetur.

50. Quid hîc πυρροχοι? Incendium metuunt, ne ignis Lunam aëremve proximum ambrat, no voq; Phaethontis malo orbis deflagret, quandoquidem humiditate aëris avidissima ignis voracitas coërceri nequeat.

51. Scalig. vero Ex. 9. periculum cælo ab igni ullum esse negat, cum attriusq; qualitates non sint ejusdem generis. (Differunt enim per corruptibile & incorruptibile) Et D D. Conimb. influxu Lunæ & Saturni, viciniq; aëris humiditate conjunctum ignis æstum satis compesci scribunt. l. 3. de Cæl. c. 5. q. 2.

52. Quid tum vero? Ignem per accidens comburere dicimus cum ob alieni corporis crassi admisionem, tum ob partium propinquitatem, quarum coactione in minore spacio substantia & vis major. Quamobrem non urit rarefactus, sicuti ne lucet quidem. Experimentis id patet. *Idem radij (Scalig. Ex. 13.) non urunt rari, & non rari urunt. Ignis in ferro validissimus est ob densitatem; in ligno minus; imbecillior in lino, & in papyro nostrate hac; in flamma tam dilutus, ut manum traducamus sine offensione.*

53. Ignis etiam pabulo indiget, objicit Cardanus. Si quidem id pasci esse aliud in suam substantiam convertere, nihil absurdi dicit, nec dicit quicquam, quod nos malè habeat, cum ea omnium elementorum natura sit, ut contrarium sibi destruant, aut ab illo sese tueantur.

54. At consumpto pabulo interit & extinguitur? Scilicet quia tu non vides amplius. Ego vero non annihilari, sed quantacunq; ejus portio ad Elementi puritatem maximè accedit, ei sese conjungere, reliquum in aërem dissipari, cinerem, qui relinquitur, terræ assimilari sentio.

55. Casmanno S S. Scripturæ testimonium (Loca sunt Gen. 1, 6. & 7, 11. 4. Efd. c. 6, 41. Malach. 3, 10. Marth. 16, 3. 2. Pet. 3, 6. &c.) adferenti non tenemur respondere; Si tamen dicta illa sententiam nostram subruere viderentur, quomodo occurrendum, deliberaremus.

56. Aristoteles mentem inconstantem proclamat, & ex ipsius, sine sapientum suffragio, dogmate cælum ad terram usq; unum continuum corpus esse, non contiguum constabilire præsumit. satis confidenter. Sententia Philosophi, nobis ex 4. de cæl. t. 32. & 39. liquidò elucescit.

57. Tumultuatur autem vehementer in eliciendo absurdo; Ignem nimirum, si Elementum mixtionis sit, & globo Lunæ subjectum, perpetuò contra naturam descensurum, aut corpus simplex, invito Aristotele, duobus præditum iri motibus naturalibus. Ego vero, si Hesiodus forem, Promethea ignem Vulcano suffuratum cælitus detulisse responderem, Nunc, cum ignem ubiq; in culinis asseruari videam,

videam, multos subterraneos, mirabiles & artificiosos, præter illum, ignes repertam, adesse quidem, oculis credo, quomodo descenderint, parvi facio.

58. Ne tamen morosior illis videar, Universi Ignem esse & manere Elementum, & jam continuo descensu ad generationem misti non indigere ajo, cum & mixtis omnibus jam immixtus sit, & multi ejus generandi modi appareant. Imò si unica tantum scintilla adsit, quam sol radiorum multiplicatione, vel fulmen affatim suppeditare potest, summâ caloris pollentiâ, tota Hercynia sylva ignem resolvi possit.

59. Sic igitur & Intelligentias & Ignem immeritò ex rerum Natura exterminatos, patriæ reddidimus; Nunc ne peregrini indignis, Rep. cives irrepant, provideamus. Quales sunt, quæ introducuntur plurimorum & gravissimorum Patronorum autoritate, Notitiæ illæ Naturales, quas hominum mentibus actu innati? *Q. s. An dentur habitus con-*

60. Reliquias imaginis divinæ; tanquam ex prægrandi incendio cineres calidos, ex destructâ urbe rudera, superesse, lubentissimè concedimus, & principia multa tam speculativa quam Præctica, quibus auditis explicatisq; , absente probatione, homo promptissimè assentiatur, quæq; à priori nemo possit demonstrare.

61. Hæc enim si ausimus negare, ne ab impudentissimâ impudentiâ non essentius alieni; quandoquidem per nos omnia certa scientiarum, animisq; recepta principia tollerentur, quibus sublatis ipsas scientias tolli necesse est.

62. Sed hæc list est; Num notitiæ illæ, quæ feruntur, naturales; *κοινὰ ἐννοία* (v. g. Deum esse, colendum esse & venerandum, parentes amandos, Neminem lædendum, Suum cuiq; Tribuendum &c. Duas contradictorias simul non esse veras, Totum esse majus suâ parte, Quodlibet esse aut non esse, &c.) actu nobiscum nascantur, & habitus sicut nascuntur nomen mereantur? Ad quam missi Platoniorum, qui omnem scientiam reminiscentiam appellabant, & aliorum opinionibus; planè respondemus negando.

63. Testem i. compellantes experientiam (*παῖρα γὰρ μόνη διδασκαλῆς*), ut Gregor. Cyp. de Mari ait) & unumquemq; hominum seipsum puerum recordari jubemus, & exquirere, num; priusquam hæc principia ex alijs audierit, cognitionem illorum vel tantillam fuerit expertus? Nos fatemur, quod nostrû est.

64. Et nobiscum Aristoteles; qui 3. de Anima c. 4. perspicuè dicit, *διωάμεν πῶς ἐστὶ τὰ νοητὰ ὁ νῦς ἀλλὰ ἐντελεχεία ἐδόν, πρὶν ἂν μή νοῆ. δὲ ἢ ἔτιως, ὡσαυτὲρ ἐν γραμματείῳ, ὃ μηδὲν ὑπάρχει ἐντελεχεία γραμμῆρον.*

65. Unde contra habituale istam principiorum possessionem hoc principium infero; *παρεμφαινόμενον καλύει τὸ ἀλλότριον καὶ ἀνιφρατίη.*

Sed!

Sed istæ notitiæ connatæ intus apparent. E. nullas præter eas intellectus reco-
perit, quod ἀπὸ τῆν καὶ ἀφιλοσοφοῦ.

66. Idem suadet text. 3. cap. ejusdem, oportet Intellectum esse affectum
erga Intelligibilia, sicut sensum ad sensibilia. At nulla species actu connas-
citur sensorio. E. nec notitia Intellectui.

67. Si omnis notitia à sensu dependet, non connata erit intellectui (*quæ
quod aliunde advenit, non consequitur essentiam, nec naturaliter est insitum*) sed per
inductionem acquisita (verba Zabar. sunt. l. i. Post. c. 15.) tamen temporis, quo
hanc Inductionem fecimus, non recordamur. A pueritia namq; in singulis per-
cipere cæpimus, totum esse suâ parte majus, unde per inductionem collegimus,
hanc Universalem, Omne totum esse majus suâ parte. Unde si quis omnibus sen-
sibus orbatus sit, nullâ ratione quicquam scire poterit, quemadmodum cæcus
nunquam colorum adipiscitur notitiam.

68. Dicta scriptura, quæ obstare putantur (Rom. 1, 19. & 2, 14.) veram &
Aristotelicam sententiam non tam oppugnant, quam dextræ explicata propu-
gnant & corroborant.

69. Sicut ergo sensus communis solâ suâ Virtute κριτικῆ scit distin-
guere inter colorem & odorem, non quod species odoris & coloris illi connatæ
inhæreant, sed tantum quia potentiâ illâ judicatrice pollet; Ita etiam Intellectus
noster prima illa principia, verum etiam & falsum, honestum & turpe discrimi-
nat, non quod honesti & turpis, veritatis & falsitatis, eorumq; distinctiones actu
in mente hæreant, sed ob ingenij aciem naturalem. J. Martini disp. Metaph. 7. q. 4.

70. Deniq; omnis habitus est acquisitus. Principiorum primorum est ha-
bitus. Eth. 6. E. non est naturalis.

71. Conclusum itaq; esto, Notitias non dari naturales, ratione tamen prin-
cipiorum naturales dici rectissimè, sive à natura esse, respectu notitarum divini-
tus revelatarum, & quæ operosâ disquisitione demum colligimus, cum omnia in
totâ harum acquisitione naturalia sint, & naturali sese modo habeant. *Egregio
differentem vid. Aristotelem l. 2. Post. c. ult. Conimb. c. 1. de præ cognit. q. 1.*

72. Deniq; non tantum falsa Entia pro veris habet, atq; etiam in manifestis
sæpenuerò nocturæ oculis videt Ratio; sed & vel maximè in excusandis sua
lapsibus disertam se exhibet, eosq; ingeniosissimis quibusq; dictis à vitio vindic-
care docta est.

73. Id quod in αὐτοφόνεις est conspicuum, quos multi justissimâ de cau-
sa naturam propriam expugnare sapius, necemq; sibi inferre posse somniant, imò
Stoici nec à Sapiente alienum, teste & ferè applaudente Lips. Ep. 22. Cent. 2. di-
cere ausi sunt.

74. Nos vero ἀντιχειρίαν i. ordinem naturæ pervertere, eiq; è diametro
obluetari

2. d. An
ἀντιχει-
ρία ali-
quo in casu
licita?

oblectari arbitramur, quippe quæ rei cuiq; sui conservationis desiderium indidit, nec nisi à contrario aliquo debellari aut corrumpi iussit.

75. Nec est quod quisquam objiciat, Phœnicem sibi ipsi, naturæ impulsu, moliri interitum, ut senio confectus denuò juvenescat; Cum nec Herodotus, qui alias vel falsis quoq; in mirabilibus memorandis operæ est prodigus, quando ejus meminit, illud nec verbulo attingat: *Plinius autem l. 13. c. 4. sub obscure. l. 10. c. 2. dubitans vivere illum annis 660. referat, senescentemq; castâ & thuris succulis construere nidum, replere odoribus, & super emori. Ex ossibus deinde & medullis ejus nasci primò ceu vermiculum, inde fieri pullum.*

76. Quod igitur autore dubio asseritur, nobis etiam maneat dubium, nec incertum per æquè incertum proberur.

77. Quanquam si (ut Theologi quoq; typum illum morientis & redibiti servatoris faciunt) res certa foret, nihil tamen mollibus hisce Cinædis patrocinaretur.

78. 2. Protestamur enim cum Philosopho Eth. l. 4. c. 11. τὸ δούλον ἡσχεῖν φέρουσα πένιαν ἢ ἐρωτα, ἢ τι λυπηρὸν, σὺν ἀνδρείᾳ, ἀλλὰ μᾶλλον δεῖλῶ εἶναι.

79. Unde præclare vetat Pythagoras (Cic. in Cat. Major) in iussu Imperatoris, id est, Dei de præsidio & statione vitæ decedere.

80. 3. Tum vero si alium lædere, naturalis jure prohibemur, quantum magis nosmetipsos?

81. 4. Unde Jurisconsulti legibus illam damnant. l. Liber Homo 13. ff. ad l. Aquil. Nemo suorum membrorum dominus &c. alij tamen causa mortis approbatâ impunitatem largiuntur, quam litem meam facere non est animus.

82. Hoc verò non videtur sicco pede prætereundum, quod Lex Civilis in quibusdam conniveat & dissimulet, licet ea per se inhonestè ac minus rectè fieri statuatur, neq; omnibus pravè factis pœnam imponat.

83. Contrà. Ex duobus malis eligendum, quod minus. At sæpius vita miserrima quavis morte est deterior, adeò ut exclamet Lipsius; ὁ Ignorantiam mori toties, & non mori! E. Negamus Minorem, nec quicquam ita acerbum ulli accidere debere putamus, quod eum in Deum & naturam ipsam armet.

84. Quin potius fortissimo animo malis obstitendum, ac spe fortis melioris, vel honestissimæ mortis divinitus infligendæ perdurandum, eaq; tolerantia non pro ignavia, sed exquisitissimo animi robore reputanda.

85. At sæpius urget infestus hostis, quem nullâ arte effugere, si vero tibi mortem consciscas, tecum perdere possis? Resp. Præclarior fortiusq; duram & inevitabilem fati legem intrepido pectore, dum adveniat, operiri, quam prævenire impotentia, & vindicandi libidine. Nec facienda mala, ut eveniant bona.

86. Ac licet tali in periculo veniam digniores ἐπιφόνους judicemus, laudem tamen nulla insigniamus.

Hæc

87. Hæc Saxonibus nostris benè perspecta sunt, apud quos talia cadavera vel ex fenestrâ deiciuntur, vel subter limina domus extrahuntur, itaq; educta per carnificem in locum infamem, & bestiarum cadaveribus destinatum projiciuntur.

88. *Melior tamen illorum conditio, qui furore, melancholiâ, morbo, aliâve animi impotentiâ occidunt, de quibus etiam benè sperandum.*

89. *Exempla Samsonis. Jud. 16, 30. Razia, 2. Macc. 14, 42. Et gentilium infinita legi divine, naturali, Et civili nihil derogant.*

90. Male igitur illi suorum carnifices corporum, Remp. cive, seipfos & posteritatem famâ bona spoliantes, & illud, quod sibi dare nequierunt, auferentes, malè inquam sese gerunt, & si aliquando veniam, laudem sanè nunquam merentur. *Hæc pro posse Et nosse, aliâs splendidiora.*

ΠΡΟΣΘΗΚΗ Μ. ΣΛΕΚΕΡΙ.

Nempe ut meum hæc etiam aliquid sit, Corollaria addo, quæ justæ disputationis, imò plurium contineant materiam.

1. Philoponus Et Simplicius dum Reduplicationem (qua voce utimur exemplo eorum, qui elegantissime loqui voluerunt) definiunt, Repetitionem termini ejusdem in propositione eadem; neq; dicunt id, in quo res ipsa posita est, neq; id quod ubiq; verum; imo ne quidem in Reduplicatâ.

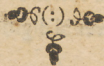
2. Zabarelle sententia de qualitatibus Elementorum, non ex propria illorum natura, sed è celo deacendit; Et præbat ista frigoris causa: quam multis in locis animosè propugnat; eam non adeò novam agnoscimus; Et multo minus veram.

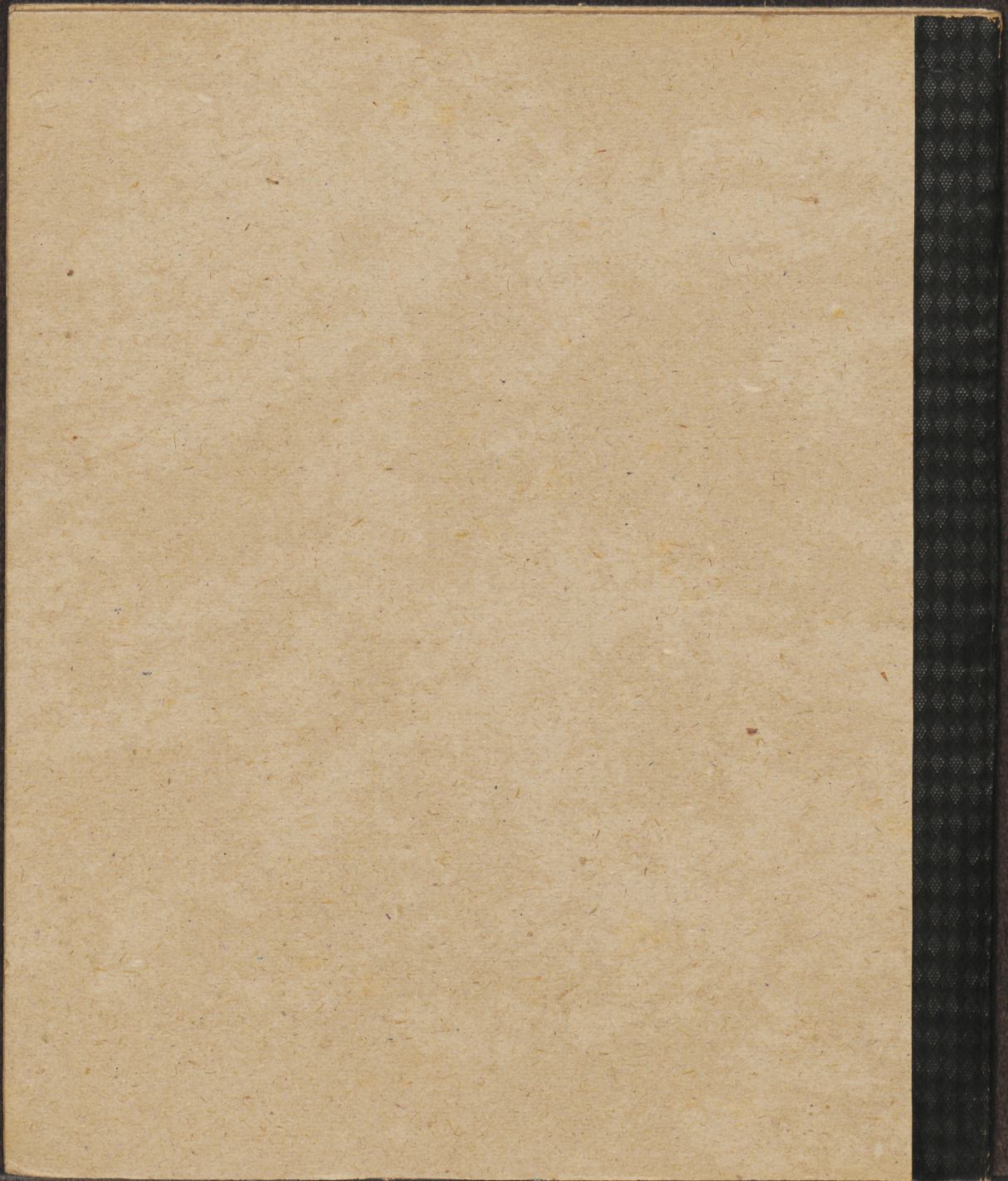
3. *Quæ Gocli. parte 2. Miscell. Philosoph. Theol. p. 232. Et seq. de potentiarum animæ subjecto; fuse quidem quod fateor, Et diligenter, ut ipse profitetur, Et cum adversariorum reprehensione acri, ut patet, disputat, ea nos neq; vera arbitramur, neq; docta aut subtilia.*

4. *Quod idem Collegio Philosopho Theol. edit. an. 16 10. disp. 7. th. 12. asserit; ex artis profecto Logicæ profunditate non est, cujus nec colorem habet, imò vix spumam.*

5. *Ecce vero quid possit odium Et amor! Goclen. ibidem d. 7. Coroll. 2. pro Sadeele Contradictionis reo causam dicturus, prolixè satis, sed ita rem agit misere, ut (concesso etiam quod materia sit pars essentia) neq; Physici, neq; Metaphysici docti laudes mereatur: in Logicam vero ipsam cum mirifice peccet, tum adhuc, omnibus concessis, contradictionem in dictis Sadeelis, neq; tollat, neq; ipsum Sadeelem à contradictione liberet.*

6. *Unum quero; Cum à Scriptore gravissimo Servius Romanorum Rex inita cum Tatio Sabinorum rege societate, urbem ei communicasse dicatur; quonam in loco tum Servij ipsius res Et imperium fuerint secundum Calvinianos?*

obluſtari arbitramur, quippe quæ rei cuiq; ſui conſervatio
nec niſi à contrario aliquo debellari aut corrumpi juſſit.

75. Nec eſt quod finis quam obijciat, Phœnicem ſi
moliri interitum, ut ſenio conſectus denuò juveneſcat; C
aliàs vel falſis quoq; in mirabilibus memorandis opera
ejus meminit, illud nec verbulo attingat: *Plinius autem*
l. 10, c. 2. dubitans videre illum annis 660. referat, ſenſcente
culis conſtruere nidum, replere odoribus, & ſuper emori. *I*
dullis ejus naſci primò ceu vermiculum, inde fieri pullum.

76. Quod igitur autore dubio aſſeritur, nobis etiam
incertum per æquè incertum proberur.

77. Quanquam ſi (ut *Theologi quoq; typum illum*
ſervatoris faciunt) res certa foret, nihil tamen mollibus
cinaretur.

78. 2. Proteſtamur enim cum Philoſopho Ech. 1.
σπειν Φεύγοντα πειναι ἢ ἐρωτα, ἢ πλυπιζόν, C
μᾶλλον δελεῖ εἶναι.

79. Unde præclare vetat Pythagoras (*Cic. in Cai. Ma*
ris, id eſt, Dei de præſidio & ſtatione vitæ decedere.

80. 3. Tum vero ſi alium lædere, naturali jure pro
gis noſmetipſos?

81. 4. Unde *Jurisconſulti legibus illam damnant. l. 1.*
l. Aquil. Nemo ſuorum membrorum dominus &c. alij tamen
impunitatem largiuntur, quam litem meam facere non eſt an

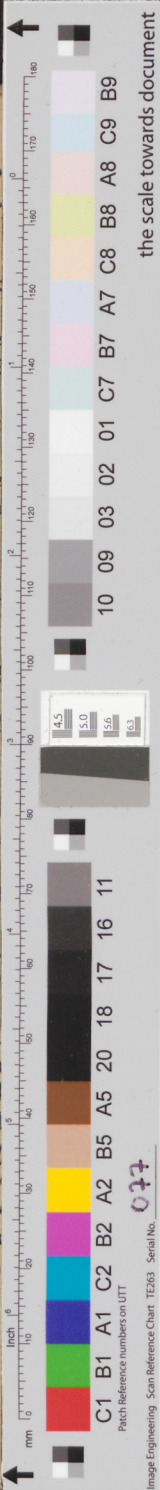
82. Hoc verò non videtur ſicco pede prætereundum
quibusdam conniveat & diſſimulet, licet ea per ſe inhon
ſtatuar, neq; omnibus pravè factis pœnam imponat.

83. *Contrà. Ex duobus malis eligendum, quod minus.*
ma quavis morte eſt deterior, adeò ut exclamet Lipſius; ò Ig
non mori! E. Negamus Minorem, nec quicquàm ita ace
bere putamus, quod eum in Deum & naturam ipſam arm

84. Quin potius fortiſſimo animo malis obſiſtendun
ris, vel honeſtiſſimæ mortis divinitus infligendæ perdurand
non pro ignavia, ſed exquisitiſſimo animi robore reputand

85. *At ſepius urget inſectus hoſtis, quem nullà arte ej*
rem conſciſcas, tecum perdere poſſis? Reſp. Præclarius fortius
lem fati legem intrepido pectore, dum adveniat, operiri,
tencia, & vindicandi libidine. Nec faciendâ mala, ut eve

86. Ac licet tali in periculo veniâ digniores *ἀντιφ*
tamen nulla inſigniamus.

didit,
pulsu,
s, qui
ando
scurd.
sur-
mo-
nec
divi
atro-
θη-
λλα
rato-
ma-
ff. ad
batâ
s in
fieri
ferri-
s, &
e de-
elio-
tia
mon-
rabi-
mpa-
laude
Hæc